

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

VERSLAG

EUROPESE CONFERENTIE VAN DE EUROPESE GROEPINGEN VOOR TERRITORIALE SAMENWERKING

EN DERDE VERJAARDAG VAN DE EUROMETROPOOL LILLE-KORTRIJK-TOURNAI

De Europese conferentie van Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking heeft plaatsgevonden op 27 en 28 januari te Lille en te Brussel. Op 27 januari zijn er meer dan 200 actoren vanuit heel Europa samengekomen in de Communauté urbaine van Lille. Deze ontmoeting liet toe om de situatie te bekijken van de Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking. Stef Vande Meulebroucke, directeur van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai, was verantwoordelijk voor de coördinatie. De dag nadien werden de deelnemers uitgenodigd te Brussel voor de lancering van het EGTS-platform.

CONFERENTIEDAG 27 JANUARI 2011

- **PLENAIRE OPENINGSZITTING**

Na de verwelkoming van alle deelnemers door Stef Vande Meulebroucke, geeft de directeur van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai het woord aan Michel-François Delannoy, burgemeester van Tourcoing en vicevoorzitter van Lille Métropole. Michel-François Delannoy is eveneens voorzitter van de Thematische Werkgroep 'Economie' van de Eurometropool.

- **Toespraak van Michel-François Delannoy, voorzitter van de Thematische Werkgroep 'Economie' van de Eurometropool.**

Michel-François Delannoy herinnert eraan dat de Eurometropool zijn derde verjaardag viert. Op 28 januari 2008 kondigde Pierre Mauroy immers de oprichting aan van de eerste Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) van Europa. Sindsdien heeft de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai al talrijke onderwerpen behandeld, in het bijzonder rond transport, economie, toerisme en duurzame ontwikkeling of zelfs werkgelegenheid. Bovendien heeft de Eurometropool een aantal realisaties op zijn naam staan: uitgave van de eerste grensoverschrijdende toeristische kaart, planning van het grensoverschrijdende festival Next, jobbeurzen, universitaire ontmoetingen... Het ziekenhuis van Moeskroen en dat van Tourcoing hebben vernieuwende samenwerkingen ontwikkeld. De Eurometropool heeft eveneens initiatieven genomen betreffende de huisvesting van bejaarde mensen. De combinatie van middelen en geld zorgt voor een collectieve groei, verduidelijkt hij.

De debatten die tijdens deze conferentiedag georganiseerd werden zullen ervoor zorgen dat de ervaringen, obstakels en vernieuwingen gedeeld worden... En dat de grondgebieden die de institutionele voorzieningen bevragen in levensonderhoud voorzien worden. De EGTS, grondgebieden voor innovatie en politieke clusters, hebben één ambitie: de inwoners verbinden. Om te besluiten, onderstreepte Michel-François Delannoy het feit dat de burgers uiterst gebruiksklare oplossingen verwachten.

Stef Vande Meulebroucke herinnert aan het belang van deze conferentie voor de Eurometropool alsook voor de bestaande EGTS en degene die in oprichting zijn. Na de voorstelling van een film die de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai voorstelde, de eerste EGTS van Europa, stelt Stef Vande Meulebroucke voor om verder te gaan met de toespraak van Colin Wolfe, vertegenwoordiger van de Europese Commissie.

- **Toespraak van Colin Wolfe, vertegenwoordiger van de Europese Commissie**

Colin Wolfe begint zijn uiteenzetting met te verduidelijken dat de grenzen niet enkel obstakels maar ook zeer mooie kansen vormen. Volgens hem is het een kans om in een grensoverschrijdende regio te wonen, in het bijzonder wat werkgelegenheid betreft. De personen die vandaag zijn samengekomen, zijn geïnteresseerd in het voorbeeld van de Eurometropool. De eerste Europese conferentie van de EGTS vindt plaats in samenwerking met het Comité van de Regio's. Het evenement zorgt voor een reflectie op de toekomst van het cohesiebeleid vooraleer een juridisch kader aan te wenden. Het doel is om alle mogelijke middelen te vinden die de samenwerking vereenvoudigen. Een derde van de Europese burgers leeft in grensoverschrijdende regio's. Dat percentage toont het belang van de bepaling van een goed aanwendingsmechanisme van de grensoverschrijdende samenwerking. Er zijn heel wat punten die op grensoverschrijdend niveau geregeld moeten worden: transport, energie... Om te besluiten, geeft Colin Wolfe aan dat er nog veel werk aan de winkel is en dat de samenwerking moeilijk aan te wenden is. Volgens hem zijn de EGTS een middel om die moeilijkheid te overtreffen.

Stef Vande Meulebroucke geeft het woord aan Mercedes Bresso, voorzitter van het Comité van de Regio's.

- **Toespraak van Mercedes Bresso, voorzitter van het Comité van de Regio's.**

Als spreekster uit Brussel verheugt Mercedes Bresso, voorzitter van het Comité van de Regio's, zich over de bijdrage van de EGTS. Na de Eurometropool geluk gewent te hebben herinnert ze eraan dat vastberadenheid en wilskracht de oprichting van een dergelijke belangrijke structuur mogelijk hebben gemaakt. Het bestaan van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai betekent een keerpunt in het grensconcept. De Eurometropool heeft bewezen dat het mogelijk is om een permanente grensoverschrijdende structuur op te richten met duidelijke doelstellingen, een aanzienlijk budget, eigen personeel, een sterke politieke vertegenwoordiging en een burgerlijk forum. De Eurometropool dient als voorbeeld voor al diegenen die denken dat de oprichting van een EGTS moeilijk en langdradig is. Het is moeilijk om de administratie van verschillende rechtsregimes te verzoenen, verduidelijkt Mercedes Bresso. De Eurometropool is een ware grensoverschrijdende gemeente en bouwt dagelijks mee aan Europa. Deze conferentie is zeer belangrijk om de EGTS te promoten, legt Mercedes Bresso uit.

De plenaire zitting van het Comité van de Regio's zal overigens een initiatiefadvies aannemen met als titel 'Nieuwe perspectieven voor de herziening van het reglement van de EGTS'. Het advies van het Comité zal een grote politieke bijdrage leveren aan de Europese Commissie. Laatstgenoemde moet een rapport van aanneme van alle hervormingsvoorstellen voor het reglement van de EGTS ten laatste deze zomer voorleggen. Mercedes Bresso geeft aan dat het belangrijk is dat het advies van het Comité van de Regio's het Parlement en de Raad van Europa kan inspireren om zich vervolgens te uiten over de mogelijke herziening van het reglement.

Ten slotte heeft het Comité van de Regio's het EGTS-platform ingevoerd, een ontmoetingsplaats voor alle actoren en betrokken partijen van de EGTS. Het platform levert een expertise over de territoriale samenwerking en in het bijzonder over de grensoverschrijdende handel. Dankzij dit platform zal het Comité van de Regio's de evolutie van de EGTS nauwkeuriger kunnen opvolgen. Per slot van rekening zal dit platform de ideeën van elke EGTS meer in de kijker stellen.

Stef Vande Meulebroucke verzoekt Colin Wolfe te reageren op deze woorden.

- **Reactie van Colin Wolfe, vertegenwoordiger van de Europese Commissie**

Colin Wolfe verklaart dat de ontwerp tekst zeer belangrijk is. Deze zomer zal de Europese Commissie een rapport indienen om de reglementering van de EGTS te verbeteren. Het Parlement ondersteunt dit project. De doelstelling bestaat erin de mensen over de grenzen heen te verzamelen. Er zijn talrijke concrete projecten. Er dient zeer belangrijk werk verwezenlijkt te worden en de Europese Conferentie van de EGTS is een opportuniteit om de expertise van iedereen te benutten.

Stef Vande Meulebroucke benadrukt dat de Commissie en het Parlement de EGTS ondersteunen en geeft vervolgens het woord aan Jan Olbrycht.

- **Toespraak van Jan Olbrycht, Europees volksvertegenwoordiger**

Jan Olbrycht heeft zijn tevredenheid uitgedrukt over het oprichten en de ontwikkeling van de EGTS. Hij geeft weer dat hun wettelijk kader de cohesiepolitiek is en dat een EGTS

een juridisch instrument is dat bestemd is voor het vereenvoudigen van de grensoverschrijdende samenwerking. Iedere staat moet dus de wettelijke voorschriften definiëren om de ontwikkeling van de EGTS op zijn nationaal grondgebied mogelijk te maken, terwijl er rekening gehouden wordt met het grensoverschrijdend karakter.

Bovendien acht Jan Olbrycht het noodzakelijk om de reglementering van de EGTS te herzien. Hij wenst de Europese fondsen niet in de reglementering te behouden om te vermijden dat de EGTS gezien zou worden als een instrument dat bestemd is voor het verwerven van fondsen. De herziening zou moeten vooropstellen dat de Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking bestuursoverheden zijn voor grensoverschrijdende programma's.

Stef Vande Meulebroucke heeft vervolgens de deelnemers uitgenodigd om zich te verdelen in werkgroepen om de debatteren over de personeelsstatuten van de EGTS, over de samenwerking met de bestaande Europese fondsen, over het type bestuur dat aangenomen dient te worden binnen deze nieuwe structuren en de bijzondere problemen die zich stellen bij het oprichten van een EGTS.

• AFSLUITENDE PLENAIRE ZITTING: BESLUITEN VAN DE WERKGROEPEN EN VAN DE EERSTE DAG VAN DE EUROPESE CONFERENTIE VAN DE EGTS

Na meer dan drie uur van overleg, nodigt Stef Vande Meulebroucke de vertegenwoordigers van iedere werkgroep uit om hun besluiten uiteen te zetten.

1ste werkgroep

Het aanwerven van personeel binnen de EGTS: naar standaardprocedures

De EGTS hebben een verwachting: het definiëren van een samenhangend juridisch kader voor het aanwerven van personeel. Momenteel zorgt de diversiteit aan statuten binnen eenzelfde team voor problemen, of het nu gaat over een verschillende behandeling van het personeel, de toepassing van het arbeidsrecht, de aansluiting bij de sociale zekerheid of het betalen van belastingen. De aanwerving en het management van personeel van de EGTS creëert dus een volkomen nieuwe juridische en administratieve situatie in Europa.

De aanwerving en het management van het personeel hangen af van de statuten van de EGTS die van tevoren goedgekeurd werden door de lidstaten of, bij afwezigheid van bepaalde reglementeringen in de statuten van de EGTS, van het recht van de plaats van de zetel van de EGTS. De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai experimenteert bijvoorbeeld met de combinatie van het Franse publieke statuut en het Belgische private statuut. Iedere EGTS is echter uniek door haar partnerschap, grondgebied en opdrachten. Bijgevolg hebben ze specifieke noden m.b.t. de samenstelling van hun teams en de gezochte profielen (vb. de technische en taalkundige vaardigheden van hun personeel).

Twee pistes worden weerhouden voor een samenhangend kader m.b.t. de aanwerving en het management van het personeel van de EGTS. De eerste bestaat in het organiseren van een enquête binnen de verschillende EGTS'en om zicht te krijgen op de verschillende juridische oplossingen die zij weerhouden hebben voor de aanwerving van hun personeel. Deze enquête maakt het mogelijk om oplossingen op te lijsten die toelaten juridische leemten op te vullen en die gepromoot kunnen worden op Europese schaal. De tweede piste bestaat erin een keuzerecht te voorzien voor de contracten van het personeel. Op die manier kunnen de Europese groeperingen kiezen voor één van de stelsels die van kracht zijn binnen de EGTS. Bovendien zou het concept van de openingsclausule in de statuten van de EGTS een mogelijkheid kunnen bieden om af te wijken van het recht dat initieel voorzien was door de zetel van de EGTS in zeer duidelijke en in beperkte gevallen. Dat zou het mogelijk maken om de beste oplossing te kiezen terwijl de juridische zekerheid behouden wordt.

Enkeligen zijn van mening dat het overstappen op het statuut van de Europese ambtenaren het mogelijk zou maken om te evolueren in de richting van een uniek statuut voor de EGTS. Het is echter niet zeker dat deze oplossing beantwoordt aan de behoeften van alle Europese groeperingen.

2de werkgroep

De EGTS en de samenwerking met de bestaande Europese Fondsen en hun beheersautoriteiten

De hoofdvragen van de werkgroep waren: hoe kan de EGTS zo goed mogelijk bijdragen tot de uitvoering van het Europese cohesiebeleid? Welke meerwaarde hebben de EGTS te bieden aan de Europese programma's?

De EGTS is bedoeld om bij te dragen tot de ontwikkeling en de uitvoering van het Europees regionaal beleid. Zij heeft alvast vele troeven als samenwerkingstool. Eerst en vooral is het de tool bij uitstek voor de uitvoering van projecten die betrekking hebben op de

samenwerkingsregio. Daarnaast beschikt de groepering over rechtspersoonlijkheid en kan ze dus zelf bevoegdheid uitoefenen ten dienste van een gegeven grondgebied. Tenslotte maakt de EGTS het mogelijk om alle bevoegdheden te verzamelen en zo dichterbij de burgers te staan.

Het is echter belangrijk dat de EGTS gebruikt wordt binnen de domeinen waarin ze echt doeltreffend kan zijn. De ontwikkeling van een EGTS is een keuze: haar strategische dimensie is verbonden aan de functie die eraan gegeven wordt. Het is niet de oplossing voor alle problemen. Bovendien kan de EGTS nooit functioneren zonder het bestaan van een reëel vertrouwen tussen de verschillende betrokken instellingen, ook al is het een juridisch instrument. De sluitsteen van het regionaal beleid en dus van de territoriale en grensoverschrijdende samenwerking is immers het vertrouwen.

3de werkgroep

Oprichten van een nieuwe EGTS: tips & tricks

De oprichting van een EGTS kan leiden tot het verschijnen van een nieuw beleidsniveau. Bij het oprichten van een EGTS is het dus belangrijk om samen te werken met de lidstaten om obstakels te vermijden. Als er reeds grensoverschrijdende structuren bestaan, lijkt het oprichten van een EGTS een extra stap in de territoriale ontwikkeling. Al naargelang de geschiedenis van de betrokken landen kan deze oprichting min of meer vlot verlopen. In landen waar er daarentegen in eerste instantie geen enkele structuur aanwezig is, is het oprichten van een EGTS een uitdaging. Men moet er dus ook over waken dat de samenwerking tussen de partners voldoende overdacht is.

Het oprichten van een EGTS biedt enkele voordelen. Deze structuur maakt het namelijk mogelijk om acties uit te voeren, normen te bepalen voor een gegeven grondgebied en bovenal om grensoverschrijdende regio's competitief en aantrekkelijk te maken. De grensoverschrijdende gebieden hebben vaak niet dezelfde problemen als de nationale grondgebieden. Het heeft dus geen zin om een EGTS op te richten voor een project van twee of drie jaar want het oprichten van deze instantie neemt veel tijd in beslag. Een EGTS is dus enkel opportuun voor langdurige projecten en programma's.

4de werkgroep

EGTS & multilevel governance

De EGTS maakt een vorm van multilevel governance mogelijk aan de nationale grenzen. Op die manier kan een dialoog tot stand komen tussen lidstaten, regionale, subregionale en lokale beleidsniveaus over lokale problemen. Bovendien heeft de EGTS

rechtspersoonlijkheid, en beschikt ze over een eigen budget en eigen personeel. Toch dringt de vraag van de legitimiteit zich op.

Momenteel worden de beleidsvertegenwoordigers die zetelen in de EGTS-organen met beslissingsrecht niet rechtstreeks door de burgers verkozen. Om een nauwe link mogelijk te maken met het middenveld is het noodzakelijk om de nadruk te leggen op concrete projecten en op de communicatie van deze projecten. Het is van essentieel belang om aan de bevolking te tonen dat de nieuwe structuur beantwoordt aan hun behoeften.

De EGTS denken na over processen voor participerende democratie. Deze vraag stelt zich nu al op nationaal niveau én op grensoverschrijdend niveau. Meerdere initiatieven werden vermeld, in het bijzonder het oprichten van een internetplatform om een dialoog op te zetten met de bevolking over de strategieën, de ontwikkelde projecten... Voor de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai is 'het Forum' de structuur die de dialoog tussen het de EGTS en het maatschappelijk middenveld formaliseert.

5de werkgroep

EGTS & governance op één beleidsniveau

Een EGTS kan ook samenwerking faciliteren tussen organisaties op hetzelfde beleidsniveau. Deze oplossing wordt vaak gekozen door partners die een identiek statuut en erg gelijkaardige bevoegdheden hebben. Deze vorm van governance op één niveau kan bijvoorbeeld een goede tool zijn voor gemeenten en intercommunales die zich verenigen in een EGTS. Om de het juiste type "governance" te kiezen, is het dus belangrijk om rekening te houden met talrijke elementen en zeker om dialoog te voeren. Het vertrouwen tussen de instituten is dus onmisbaar. Bovendien moet de samenwerking op lange termijn overwogen worden. De projecten vereisen een permanente steun van de partners. Er zijn vernieuwende oplossingen om te integreren in een EGTS met één enkel bestuur. De staat kan bijvoorbeeld een adviserende rol spelen. Het is belangrijk om verder te gaan met vergaderen tussen de EGTS om onderling ervaringen uit te wisselen.

- **Slottoespraak van Stef Vande Meulebroucke, directeur van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai**

Stef Vande Meulebroucke begon zijn toespraak met het bedanken van het Comité van de Regio's, de mission operationnelle transfrontaliere en de Europese Commissie voor hun steun bij het organiseren van de conferentie. 66 jaar geleden vochten de Europeanen met elkaar, ook in het gebied van de Eurometropool. Hij onderstreept dat we dus fier kunnen

zijn dat we tools in gebruik genomen hebben voor het verbeteren van de samenwerking in Europa.

Volgens Stef Vande Meulebroucke is het essentieel dat alle EGTS onderling samenwerken. Het opstarten van de EGTS-platform moet het mogelijk maken om een dialoog te vestigen en zo tijd te winnen. Hij benadrukt dat dit communicatietool een onmisbare link is en dat deze concurrerend en levendig gehouden moet worden. Bovendien kunnen de EGTS rekenen op de steun van het Europees parlement, de Europese Commissie en het Comité van de Regio's.

Om af te sluiten staat de directeur van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai op het feit dat 'het Nabijheidseuropa' begonnen is dankzij de concrete acties van de EGTS. Deze laatste geven een nieuwe dimensie aan het oprichten van Europa.

- **Slottoespraak van Philippe Luyten die Rudy Demotte, vicevoorzitter van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai, vertegenwoordigt.**

De Eurometropool stelt zich voor als een structuur van samenwerking en politiek en technisch overleg die het geheel aan de machtsniveau's die betrokken zijn bij de ontwikkeling van deze ruimte van de Eurometropool overkoepelt. De grensoverschrijdende samenwerking is een middel om samen beter te doen. De bilaterale toenadering tot de bureaus is belangrijk.

Een van de bijzonderheden van de Eurometropool is het nauw betrekken van vakmensen en de burgermaatschappij bij de reflecties van verkozenen. Op 28 september 2009 werd het Forum, dat lijkt op een ontwikkelingsraad, aangesteld in Doornik, de stad waar de zetel ervan zich zal vestigen. Hij bestaat uit 60 leden: 30 Fransen, 15 Vlamingen en 15 Walen afkomstig uit de ontwikkelingsraden van de drie grondgebieden. De voorzitter ervan is Patrick Peugeot. Dit adviserend orgaan maakt het mogelijk om de burgers, de economische actoren, de verenigingen...te betrekken bij de reflecties en de werking van de Eurometropool. Het betreft dus weldegelijk een ruimte voor participatieve democratie.

De tweede bijzonderheid van de Eurometropool: zijn Thematische Werkgroepen. Deze laatste verenigen verkozenen, vakmensen en vertegenwoordigers van de burgergemeenschap vanuit het Forum. Deze ontwikkeling heeft het mogelijk gemaakt een toeristische kaart van de Eurometropool op te stellen, dat er Interreg-projecten aan de dag treden die ingediend werden door de Eurometropool en zijn partners, dat er een studie over mobiliteit uitgewerkt werd, dat de competitiviteitspolen samenwerken... Deze eerste verworvenheden sporen aan tot het verderzetten van de inspanningen voor het verbeteren van het dagelijks leven van de burgers.

Vervolgens hebben de deelnemers de verjaardag van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai gevierd.

- **DE EUROMETROPOOL: REEDS DRIE JAAR**

De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai werd opgericht op 28 januari 2008 en is de allereerste Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS). Deze groepering verenigt 14 Vlaamse, Waalse en Franse instellingen die vastbesloten zijn om samen te werken om de grensoverschrijdende, supranationale en interregionale samenwerking te ondersteunen en te bevorderen.

Met een oppervlakte van 3.550 km² is de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai de grootste grensoverschrijdende metropool van Europa. In Frankrijk bedekt het grondgebied ervan de Rijselse metropool. In België bestrijkt de groepering zeven arrondissementen - Moeskroen, Doornik, Ath, Kortrijk, Ieper, Roeselare en Tielt - en de gemeenten Opzullik, Edingen en Lessen.

De ambitie van de Eurometropool bestaat erin de culturele, politieke en administratieve grenzen uit te wissen om het dagelijkse leven van de inwoners van de Eurometropool te vereenvoudigen. Fransen, Vlamingen en Walen zullen dus de krachten bundelen om samen projecten van algemeen belang op poten te zetten en te begeleiden. Deze projecten kunnen op allerlei domeinen verwezenlijkt worden, in het bijzonder op dat van vervoer, toerisme, milieu, cultuur, economie en diensten aan de burgers. In totaal zijn er 147 gemeenten die besloten hebben zich te verenigen in dit ambitieuze project.

CONFERENTIEDAG 28 JANUARI 2011

- **LANCERING VAN HET EGTS-PLATFORM**

Op vrijdag 28 januari zijn de vertegenwoordigers van de Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking bijegekomen in het Comité van de Regio's te Brussel voor de lancering van het EGTS-platform.

Het platform is een virtuele ontmoetingsplaats voor alle actoren en betrokken partijen van de Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking (EGTS). Het omvat de bestaande EGTS en diegene die in de pijplijn zitten, leden van de Expertgroep van de

Comité van de Regio's, openbare instellingen en andere specialisten die inspanningen leveren op het vlak van de Europese territoriale samenwerking. Politici, bestuursleden, technici en deskundigen verzamelen zich allen op dit platform om van gedachten te wisselen over de territoriale samenwerking en de grensoverschrijdende kwesties. Het Comité van de Regio's zal op deze manier de evolutie van de EGTS beter kunnen opvolgen.

Europa telt momenteel 15 EGTS. Deze handelen in naam van hun leden - Staten, regionale en lagere overheden en publiekrechtelijke instellingen - die afkomstig zijn uit ten minste twee staten van de Europese Unie. Net zoals de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai streven deze groeperingen ernaar de grensoverschrijdende, supranationale en interregionale samenwerking te vereenvoudigen en te bevorderen.